

IZ SONČNE ZAMBIJE

Leto 11 – St. 1

LUSAKA, 6. oktobra 1979

Slavite Gospoda –
vsi narodi!

Na misijonsko nedeljo
bomo mislili na vse vas,
dragi prijatelji,
s katerimi smo povezani
v veliko družino.

Z veseljem vam prošljamo
to preprosto skupno prisno,
da se tako spet srečamo
z vami vsemi –

Vaši misijonarji

POGOVOR Z BARICO

Po več mesecih smo se spet srečali z Barico Rous, ki je iz 630 km oddaljene bolnice pripeljala dve sestri v Lusako na prvo narodno konferenco karizmatikov.

- Kako ti gre?

- Vedno več in več je dela. Ker so nas zapustili trije zdravniki, imamo zdaj le enega za 230 bolnikov. Tu so operacije, porodi, številni oddelki, seveda tudi bolniki, ki vsak dan prihajajo od zunaj - tudi do 50 na dan. Le najtežje bolnike odpeljemo v Lusako. Imamo tudi misijonsko radijsko zvezo, ki povezuje oddaljene postojanke Belih očetov. V nujnih slučajih nam pomaga "leteči zdravnik" z avijonom.

- Tako kot Kristina si tudi ti že kar udomačena v Zambiji. Ali so tudi drugi laiški misijonarji tako dolgo v Zambiji?

Ne. Od vseh, ki delujejo v moji bolnici, sem jaz najdalje v misijonih. Drugi pridejo večinoma le za dve leti, potem se vrnejo. Plačujejo jih misijonske organizacije, predvsem v Avstriji, Švici in na Nizozemskem. Navadno se ne vračajo v misijone, ker si morajo preskrbeti delo v domovini. Njihov namen je - dati dve leti za misijone.

- Ti si žrtvovala mnogo več. Čestitamo ti in se veselimo s teboj. Zdi se nam, da bi brez skrbi za bolnike nekaj manjkalo naši misijonski ekipi.

Občudujemo veliko skrb, ki jo zambijska država posveča trpečim državljanom.

Pogovarjal se je J. Kokalj

Tako so gimnazijci pozdravili Kristino ob njeni vrnitvi z dopusta

TUDI KRISTINA MLAKAR

Že deset let sodeluje z brati Marijanisti, ki vodijo gimnazijo, na kateri poučuje. V znak priznanja so jo sprejeli kot pridruženo (častno) članico svoje redovniške družbe. Takšno pridruženo članstvo pa ne pomeni nobenih posebnih obveznosti.

Iskreno čestitamo!

Še na mnoga leta!

SREČANJE Z JOŽETOM ROVTARJEM

- Koliko let si že ekonom v bogoslovju?
- Že peto leto. Gotovo bom še dve leti, tako se je provincijal dogovoril z rektorjem bogoslovja.

- Še vedno gradiš?

- Moram, ker vedno rabimo nove sobe za nove bogoslovce. Tudi letos jih je več kot prejšnja leta, zato so tudi skrbi nekoliko večje. Kar verjeti nisem mogel, ko sem npr. v trgovini zvedel, da stane plošča za kuhalnik - dvanajst tisoč novih dinarjev.

- Zakaj jih zdaj več stopa v bogoslovje?

- Gotovo je več vzrokov. Predvsem je razveseljivo, da zdaj župnije bolj skrbijo za poklice. Dvakrat na leto zberejo fante, ki se zanimajo za poklic, na desetdnevni tečaj, kjer fantje spoznavajo drug drugega in se navdušujejo za duhovništvo. Tudi redovniške skupnosti organizirajo srečanja z mladimi.

Slovesne nove maše gotovo širijo misel na duhovniški poklic. Letos smo imeli v Zambiji štiri novomašnike, eden od njih je jezuit Paul Lungu, ki je letos obiskal Slovenijo in Slovence v Avstriji. Pri njegovi posvetitvi je bilo 3000 ljudi in sorodniki so prišli pred oltar in plesali pred svojim Pavlom. Gotovo si je več mladih zaželelo, da bi tudi oni doživeli podobno novomašniško slavlje.

Teško je reči, koliko pomaga k misli na poklic tudi splošna ekonomska stiska.

- Še veliko fotografiraš?

- Zdaj pa res ne več. Ni tofografskega papirja, zato ne sprejemajo črno-belih filmov za razvijanje.

- Kaj pa znamke?

- Redno jih zbiram in imam z njimi veliko veselje.

Pogovarjal se je J. Kokalj

DRAGI PRIJATELJI,

oglašam se vam iz Velikega povodnega konja ali Chifuba, kot mi v jeziku bemba pravimo našemu predmestju.

Verjetno vas bo zanimalo, kaj tukaj počnemo.

O, veliko stvari, med katerimi je ena ta, da se odprebujamo iz "zimskega spanja." Zambijsko zimo smo srečno preživeli, noben ni zmrznil v snegu ali mrazu, le veter nam je včasih prišel do kosti, kar ni bilo težko pri nas suhih. Sedaj pa smo začeli prekrasno poletje. Drevesa so se prebudila, listje odpada in pokazalo se je prekrasno cvetje, ki naznanja prihod dežja. Trava je porjavela, popolnoma se je posušila in zdaj spi, da tako pričaka prve kapljice dežja. Potem bo z vso močjo pognala ter zdivjala tudi do tri metre visoko. Pravijo ji "slonova trava", ker v njej niti slona ne vidiš. Usoda te trave je - požig. Trava ni za drugo kakor da se požge, zato so sedaj celi predeli črni, požgani.

Morda vas bo zanimalo, zakaj ta požiganja, če vas pa to ne zanima, pa teh vrstic ne berite.

Če se pelješ v marcu ali aprilu po podeželjski cesti, kjer le vsake kvatre vidijo avtomobil, imaš občutek kakor da bi se peljal po tunelu. Zaradi močnega dežja in vetra trava poleže in prekrije cesto. Voziti moraš torej po pameti (če je kaj). Področje je treba očistiti. S košnjo ne gre, ker je trava pretrda in bi bilo preveč dela. Požgati pa se ne da, ko je zelena, zato je suha doba najprimernejši čas, da to delo v miru opraviš. Pridelki so pospravljeni, vode ni, da bi ponovno začeli obdelovati polja, ogenj pa tudi lahko omeji, če bi ogrozil koče.

Ogenj je tudi najboljše sredstvo za preganjanje mrčesa, kač in druge pohlevne laznine. Ta se tako udomači, da pride v kočo tudi brez trkanja ali napovedi, tudi v posteljo, če ji prej ne posvetiš z gorjačo ali pa jo prikrajšaš za glavo, če ti seveda uspe.

Da se kače preveč ne udomačijo, prostor okrog koče očistiš z ognjem.

K požiganju pomaga tudi sistem "citemene" (res ne vem, kako bi to besedo prevedel; najprimernejša beseda bi bila "posek"). Pa še nekaj besed o tem sistemu.

Ob koncu deževne dobe, ko je drevje najbolj polno listja, posekajo drevesa kakšen meter nad zemljo, v upanju, da bo drugo leto spet poglalo vejevje. Veje služijo za gnojivo, stebela pa za kurjavo.

Vejevje nanosijo na prostor, kjer naj bi bila nova njiva. Tam čaka ter se suši vse do začetka deževne dobe, ko vse skupaj požgo in pepel služi kot gnojivo. Prvo leto posejejo "male", to je neke vrste prosa, ki navadno zelo dobro obrodi in služi za jedačo in pijačo, saj iz tega prosa naredijo zelo močno pivo, ki ga pijejo ob nedeljah in praznikih ob igranju bobnov in narodnih plesih. To je tudi edino redno razvedrilo po vaseh.

Drugo leto posadijo koruzo, tretje pa kakšno zelenjavo in potem ta sistem obdelovanja - citemene ponovijo na drugem mestu. To delo opisujem, kakor da bi bil kmet. Sicer pa se mi zdi, da sem res pravi kmet v Božjem polju, ki je zelo veliko in kjer je malo delavcev.

Da nas je res premalo, vam lahko pove število otrok ki jih imamo pri verouku. Več kot tisoč jih je, v treh mesecih sem vse otroke uspel obiskati le enkrat. Veliko bi radi slišali in zvedeli od duhovnika, toda redka je priložnost, da se lahko osebno srečajo in pogovorijo z njim. Ves verouk je v rokah katehistov, ki so navadni delavci, ki ves dan držijo za rep kramp ali lopato, po osemurnem delu pa morajo prijeti za knjigo....

Glavno je, da imajo globoko vero. Če je toliko vere kot je veliko goršično zrno, bodo lahko gore prestavljali. (Meni še to ni uspelo.)

Lep pozdrav in obilo prijaznih, sončnih, ljubezni polnih dni vam želi

vaš Miha Drevenšek

NA TRNJU

Če bi me kdo vprašal, kako se počutim, bi mu odgovoril, da sem kot na trnju. Organiziral sem veliko romanje vseh župnij v čast Fatimski Mariji. Takšno delo me izredno veseli, ker mi je pobožnost do Marije zelo pri srcu. Na kraju, kjer je bilo 8. sept. romanje, bo škofija zgradila romarsko cerkev. Izbrali so prostor v župniji, ki jo vodim in sem tudi v odboru za gradnjo tega velikega svetišča.

Obenem končujem z gradnjo dveh podružničnih cerkva. Vsak dan moram po večkrat na gradbišči, saj zidarjem in mizarjem vedno česa manjka.

To je materijalna stran mojega dela, ki me postavlja na trnje. Duhovno delo pa je še

zahtevnejše. Primanjkuje nam plačanih katehistov, zato si poskušamo pomagati s prostovoljci, ki jih je seveda treba pripraviti na odgovorno delo učitelja verouka. Začeli smo s tečajem za katehiste. Imamo dvajset kandidatov. Dobro se zavedam, da brez katehizacije ni krščanstva. Posebno mladini je treba vcepiti vero, da se ne bodo oprijemali le cerkvenih navad, ampak da jim bodo le-te pomagale k pravemu krščanskemu življenju.

Trnji, ki me žulijo, so tudi številni sestanki, saj je naša doba res doba sestankov in srečanj. V dobro organizirani župniji se sestanki vrstijo drug za drugim. Laiški apostoli so povezani v mnoge skupine, občestva pa v "mala krščanska občestva."

Pa ne mislite, da se zaradi vseh trnjev pritožujem. Ne, zelo sem vesel, da lahko delam - naj bo vse Jezusu in Mariji v čast.

Vaš Lovro Tomažin.

Po-po sadeži v Stankovem vrtu

ŠE O LEVIH

Bralci našega skupnega lista morda pričakujejo, da bodo slišali nadaljevanje poročila o levjih dogodivščinah v Mumbwi. Moram takoj povedati, da iz tistega lova na leva ni bilo nič. Ne le, da nisem dobil puške, ampak sem se tudi ustrašil mrcine, ki so jo bili pripeljali na policijsko postajo v Mumbwo. Tri metre je bil lev dolg, šape pa debele kot moje bedro. No, če bi zagledal takšno pošast, zagnano v napadu name, kdo ve, če mi ne bi puška padla iz rok in bi ne odrevenel kot gazela, ki jo lev preseneti. Je le

prav, da so leva zastrupili.

Takoj za prvim levom so pripeljali na ogled še drugega, ki je prav tako poginil od strupa. Zanimal sem se in vprašal kmeta, ki je izgubil nekaj krav: "Zakaj niste posuli strupa po prvi kravi, ki jo je zverina napadla, raztrgala, del požrla in se še vračala k mrhovini?" Debelo in nejeverno me je pogledal in nič ni vedel odgovoriti. Od prijatelja sem potem zvedel, da je v ljudeh vera, da je treba leve pustiti pri miru, ker so v njih duhovi pokojnih. Če pridejo in delajo škodo, lahko le vrač da dovoljenje - ali pa poglavar - da grejo nad leva.

Naš poglavar je vrača pregnal. Ker krave niso imele miru pred levi, je poslal sla k izgnanemu vraču z naročilom, naj pove, če je on tisti, ki pošilja leve na kravje črede. Ko je vrač izjavil, da ni on kriv, so se upali lotiti levov in so od takrat tri spravili na oni svet.

Živali nasploh igrajo važno vlogo v življenju zambijskih ljudi. Želva velja za modro žival in uči otroke. Zajec je prebrisan kot naša lisica, hijena je prevarljivka itd. Moderni utrip industrijskega življenja pa navade spreminja, tako da ljudje v naravi ne gledajo več tistih skrivnosti, na katere so bili navajeni skozi stoletja, ko so bili z naravo tesneje povezani.

Vsak teden grem dvakrat ali trikrat na podružnice. Na eno od potovanj sem vzel ministranta. Pogovarjala sva se tudi o tem, kaj bi naredila, če bi nama lev skočil na pot. Fant mi je z veliko resnobo povedal, kaj se je pripetilo njegovemu stricu, ko je se vračal z ene od naših podružnic v Mumbwo. Avtobus so napadli trije levi v trenutku, ko se je avtobus pripeljal na vmesno postajo. Levi so začeli skakat do avtobusnih oken. Šofer je bil priseben, strah potnikov ga je celo zabaval. Počasi je potegnil s postaje in pustil zveri za sabo... Nejeverno sem majal z glavo, ko sem poslušal to pripovedovanje. Je pa le res, da levi žive v domišljiji ljudi, v pripovedkah in v veri v duhove.

Bolj kot živalski me je očaral rastlinski svet. Ne morem se načuditi rasti dreves in rastlin. V dobrem letu zraste drevo in deje sad. Po-po drevo sem posadil lani v februarju. Maja letos sem odtrgal prve plodove. Vse raste še hitreje, če zalivaš v suhi dobi, saj sonca v sušni dobi ne primanjkuje. Zambija je res sončna.

Sonce prijazneje greje v Mumbwi, odkar se mi je pridružil mladi hrvaški misijonar o. Ivan Gerovac. Prevzel je poučevanje na gimnaziji in si deliva odgovornost za župnijsko delo. Odkar je on tu, nisem več sam.

Vaš Stanko Rozman.

Lojze s semeniščniki

O. JOŽE GROŠELJ prihaja nazaj v Zambijo in bo pomagal o. Mlakarju v župniji sv. Kizita. Dela mu ne bo zmanjkalo, saj Janez pripravlja novo župnijsko središče in novo cerkev.

O. JANEZ MUJDRICA se je po novi maši vrnil v Kanado, da dokonča študije. Z njim študira tudi bogoslovec LOJZE PODGRAJŠEK.

S POČITNIC v domovini se v svoj misijon vrača O. RUDEŽ.

SR. ZORA ŠKERLJ je septembra sodelovala na mednarodnem kongresu "skupin krščanskega življenja" v Rimu.

O. KOKALJ se trudi za posodobljenje in duhovno rast župnije sv. Ignacija. Posebno ga veseli delo z osmimi "malimi krščanskimi občestvi" in z revnejšimi sloji, ki se vedno bolj uveljavljajo v župniji, ki je pred leti skrbela predvsem za izobražence.

List izdajajo **SLOVENSKI ZAMBJSKI
MISIJONARJI** Naslov:
**ST IGNATIUS CHURCH
P O. Box 125
LUSAKA - ZAMBIA - AFRICA**